

**доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, банківської
справи та страхування Халатур С.М.**

Бровко Є.І., ст. гр. МгФБС-1-19

Крюкова Г.В., ст. гр. ФБС-1-16

Рондова М.А., ст. гр. ФБС-1-16

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

На сьогодні в Україні через обмеженість фінансових ресурсів та настання фінансової кризи особливо нагально постають питання, що пов'язані з ефективністю використання бюджетних коштів. Обґрунтовано потребу проведення фінансового контролю як інструменту підвищення ефективності використання бюджету [5]. Велика увага надається основним типовим порушенням, що виявлені державними контролерами під час виконання місцевих бюджетів. Визначено основні заходи, які мають покращити ефективність бюджетного процесу на місцевому рівні, втілення яких допоможе сконцентрувати бюджетні ресурси на вирішенні пріоритетних проблем регіону [1].

Фінансовий контроль тісно пов'язаним із ефективністю бюджетного процесу в Україні. Здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства є невід'ємним складником системи державного управління, метою якого є ефективна реалізація державної політики, забезпечення законності управління фінансовими ресурсами та розвиток місцевого самоврядування, яке дасть змогу реалізувати права і свободу громадян, можливості та потенціал територіальних утворень у вирішенні їх питань, що є одним із пріоритетів розвитку економічної системи ринкового спрямування в Україні [3]. Основним законом, що визначає правові та організаційні засади

здійснення державного фінансового контролю в Україні, є закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» №5463-VI (5463-17) від 16.10.2012 р. У законі виділяють такі основні завдання: здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна тощо. Фінансове забезпечення діяльності органу державного фінансового контролю здійснюється за рахунок коштів державного бюджету [2].

У бюджеті відображено фінансові відносини, які характеризують особливості грошових та товарних потоків, формування фінансових ресурсів, фондів споживання, нагромадження, ціноутворення тощо. Отже, він тісно пов'язаний із товарними та фінансовими відносинами, які є складником державної фінансової політики і впливає на функціонування економічної системи країни в цілому та змінює фінансову результативність суб'єктів господарювання. Все це вимагає зваженого та планового контролю за бюджетними коштами. У зв'язку із цим назріла нагальна потреба в удосконаленні фінансового контролю в умовах децентралізації бюджетної сфери, оскільки він має забезпечити обґрунтованість, економічну незалежність, ефективність та доцільність діяльності місцевих органів влади та створених ними бюджетних установ [4].

Наявність власних бюджетів у органів місцевого самоврядування породжує низку проблем, пов'язаних з ефективністю та кваліфікованістю управлінського персоналу, які вирішуються наявністю у центральних та місцевих органів влади системи фінансового контролю діяльності та витрачання коштів бюджетними установами. Саме тому дослідження фінансового контролю в Україні і його вплив на бюджетний процес є стратегічно важливим та своєчасним.

Отже, фінансовий контроль бюджетних установ є матеріальним вираженням контрольної функції бюджету, об'єктивно зумовленим складником

процесу економічної діяльності та однією з функцій управління бюджетною системою. Його особливістю в бюджетному процесі є те, що він базується на категорії контролю як функції системи управління суспільними процесами. Будучи однією із функцій, контроль є об'єктивно необхідним. Таким чином, фінансовий контроль можна назвати унікальним, універсальним явищем, яке потрібно успішно застосовувати в економічній, соціальній, політичній та в інших сферах суспільного життя.

Література:

1. Власюк Н.І. Фінансовий контроль як напрям підвищення бюджетного процесу на місцевому рівні. *Науковий вісник НЛТУ України*. Львів, 2017. Вип. 25.2. – С. 231-236.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 12.09.2019 № 76-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. – 6 с.
3. Гетьманець О. П. Місце бюджетного контролю в системі фінансового права / О. П. Гетьманець. - *Право України*. 2016. - С. 148–153.
4. Дем'янишин В.Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: монографія / В.Г. Дем'янишин; Тернопіль: ТНЕУ, 2016. - 496 с.
5. Волохова І.С. Фінанси: навчальний посібник / [І.С Волохова, Н. А. Шикіна, О.Г. Волкова та ін.]; за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.